

Život Cirkvi

Ročník 14

27/2007

Celonárodné slávnosti sv. Cyrila a Metoda v Nitre

Komentár Jozefa Kováčika: Čo má Cirkev na práci...

Americký denník Wall Street Journal si v súvislosti s vydaním dokumentu Smerníc pre pastoračiu na cestách kladie otázku, či Vatikán nemá nič vážnejšie na práci, napríklad vojnové konflikty či hladomor.

Jedno vysvetlenie by tu vraj bolo, tvrdí denník: dokument vytvorila rada na čele s kardinálom Renatom Martinom. Jeho zmysel pre „odľahčené témy“ vraj často irituje ostatných cirkevných predstaviteľov.

Nuž, nič nové pod slnkom. Ak nemôžem kritizovať podstatu veci, nájdem si nepodstatné okolnosti, ktoré vnesú negatívny pohľad. Zvlášť, ak ide o náboženstvo, Vatikán, či priamo pápeža. Tentokrát však denník trafil úplne vedľa. Vatikán má na práci dôležité veci. A k tým patrí aj zvrhlosť niektorých ľudí na cestách. Nemožno teda vylúčiť, že sa osobne dotkol i redaktora, ktorý daný článok napísal. Čo je však oveľa zavádzajúcejšie, je tvrdenie, že Vatikán sa nevenuje vojnovým konfliktom či hladomoru. Nik z verejných činiteľov neprotestoval viac a s takou rozhodnosťou proti vojne v Iraku a genocíde v Darfúre, ako Petrov nástupca. Pravidelne a intenzívne. Bežne mysliaci človek to vie. Nevedia to novinári? Alebo to nechcú vedieť?

Zvolil som si tento konkrétny príklad práve preto, lebo sa objavil v článku jedného zo slovenských denníkov. Bol súčasťou inak pozitívneho článku o spomínanom dokumente. Ako by to však bolo, ak by denník, ktorý sa vyprofiloval ako čisto liberálny, mohol priniesť iba pozitívnu informáciu o Cirkvi. Treba byť v úvodzovkách vyvážený. A tak musíme nájsť niečo negatívne. Ale napísať

takúto, prepáčte mi za výraz somarinu, to je už o novinárskej cti a úrovni vzdelania.

Daný dokument však má aj ďalšie časti. Jedna z nich sa venuje otázkam spojeným s prostitúciou. Veľmi prezieravo upozorňuje na to, že ak hovoríme o prostitúcii, nemôžeme sa zastaviť iba pri dievčatách a ženách, ktoré postávajú na chodníkoch ulíc. Je potrebné sa zamerať na tých, ktorí tieto služby, ak ich tak chceme nazývať, využívajú, či lepšie povedané- zneužívajú. Je potrebné hovoriť o nich konkrétne, dať ich na verejnosť. Ak by totiž nebolo dopytu, ťažko by bola ponuka. A s tým spojené častokrát násilie a ponižovanie, nevynímajúc vraždy mladých dievčat. Má však spoločnosť toľko sily, aby takýto krok urobila?

V pondelok minulý týždeň som sa vracal zo služobnej cesty. Prichádzal som do Mlynskej doliny a už na jej začiatku lemovalo okraj cesty množstvo áut. Najskôr som sa zľakol, že ide o pohreb významnej osobnosti, nakoľko v blízkosti je najväčší bratislavský cintorín. Bol však večer a tak som od tejto verzie rýchlo upustil. Z omylu ma vyviedol priateľ, ktorý mi z okna svojho auta s humorom zakričal- „Invázia kresťanov“. Pochopil som. V Univerzitnom pastoračnom centre sa konala svätá omša. Nie hocijaká. Po dlhých rokoch sa lúčil jeho správca Milan Bubák a spolu s ním i Gašpar Habara. Pre viaceré generácie študentov vysokých škôl v Bratislave ľudia, ktorí poznačili navždy a hlboko ich životy. Milan dlhé roky trpezlivo sprevádzal študentov v ich bolestiach i radostiach. Sobášil, krstil, slúžil sväté omše, do skorého rána vysluchoval sviatosť zmierenia. Bol otcom, priateľom, bratom. A ak by som chcel parafrázovať výrok z návštevy Ad limina apostolorum, aj Dobrým Samaritánom. Ak by takým nebol, ťažko by pri rozlúčke s ním panovala Invázia kresťanov. Prišli ľudia nielen z Bratislavy, ale ako svedčili značky áut, z celého Slovenska. Je dobré, že vďačnosť v srdciach ľudí na Slovensku nevyhasla. Dielo s názvom UPC je toho živým dôkazom. Nech sa mu i naďalej darí a nech je svedectvom prítomnosti živého Boha.

Začína leto a s ním aj čas oddychu. Potešil som sa aktivite Katolíckych novín, ktoré pripravili prázdninovú prílohu. Nie je to bezvýznamné. Je to práca i investícia navyše. Je však investíciou do budúcnosti. Určite je a bude počas leta o čom premýšľať, ukladať si myšlienky. Urobí tak aj Svätý Otec na horách. Poprajme si, drahí poslucháči, aby tieto chvíle boli pre nás dňami plnosti a nie prázdnoty.

RV, Jozef Kováčik

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána

Vatikán (24. júna, RV) – Ako každú nedeľu aj v nedeľu 1. júla sa pápež Benedikt XVI. napoludnie pomodlí s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou im priblížil tajomstvo Ježišovej cesty do Jeruzalema:

„Drahí bratia a sestry,

biblické čítania svätej omše tejto nedele nás pozývajú rozjímať o podmanivej téme, ktorú možno zhrnúť takto: sloboda a nasledovanie Krista. Evanjelista Lukáš rozpráva, že Ježiš, keď sa naplňali dni, v ktoré mal byť vzatý zo sveta, pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema (Lk 9, 51). Vo výraze ‚pevne‘ môžeme vybadať Kristovu slobodu. On dobre vedel, že v Jeruzaleme ho čaká smrť na kríži, ale poslušný Otcovej vôli s láskou ponúka seba samého. Práve v polušnosti Otcovi Ježiš uskutočňuje svoju vlastnú slobodu ako vedomé, láskou motivované rozhodnutie.

Kto je slobodnejší ako on, ktorý je Všemohúci? Ježiš však svoju slobodu neprežíval ako svojvôľu a vlastníctvo. Prežíval ju ako službu. Týmto spôsobom ‚naplnil‘ obsah slobody, ktorá by inak ostala ‚prázdnu‘ možnosťou niečo urobiť alebo neurobiť. Tak ako život človeka aj sloboda čerpá zmysel z lásky. Kto je slobodnejší? Ten, kto si chráni všetky možnosti zo strachu, že ich stratí, alebo ten, kto sa ‚pevne rozhodne‘ pre službu a tak získa plnosť života vďaka láske, ktorú daroval a získal?

Keď apoštol Pavol píše kresťanom v Galácii, v dnešnom Turecku, hovorí: ‚Vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske‘ (Gal 5, 13). Žiť podľa tela znamená nasledovať sebecké sklony ľudskej prirodzenosti. Žiť podľa Ducha naopak zname-

ná nechať sa pri úmysloch i pri dielach viesť Božou láskou, ktorú nám daroval Kristus. Kresťanská sloboda je teda všetkým iným, len nie svojvôľou; je nasledovaním Krista v dare samého seba až na smrť na Kríži. Môže sa to javiť ako paradox, ale Kristus prežíval vrcholnú slobodu na kríži ako na vrchole lásky. Keď na neho na Kalvárii pokrikovali: ‚Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!‘ (Mt 27, 40), ukázal svoju synovskú slobodu práve tým, že ostal na popr-

visku, aby naplnil až do konca milosrdnú Otcovu vôľu. Túto skúsenosť mali mnohí ďalší svedkovia pravdy - muži a ženy -, ktorí ukázali, že ostávajú slobodní aj vo väzenskej cele a pod hrozbami mučenia. ‚Pravda vás oslobodí.‘ Ten, kto patrí pravde, sa nikdy nestane otrokom žiadnej moci, ale vždy sa bude vedieť

stať služobníkom bratov.

Hľaďme na najsvätejšiu Máriu, pokornú Pánu služobnicu, Pannu, ktorá je vzorom duchovného človeka, úplne slobodná, lebo je nepoškvrnená, oslobodená od hriechu a celá svätá, oddaná službe Bohu a bližnému. Nech nám svojou materskou starostlivosťou pomáha nasledovať Ježiša, aby sme spoznali pravdu a prežívali slobodu lásky.“

Po modlitbe Anjel Pána sa Svätý Otec obrátil na svet s výzvou na „okamžité zastavenie všetkých únosov“ a „neprijateľných foriem násilia“ v Kolumbii, kde boli barbarsky zavraždení dvanásť oblastní vyslanci Úradu pre Valle del Cauca, ktorých viac než päť rokov zadržovali Kolumbijské revolučné ozbrojené sily: „Prihovám sa za nich v modlitbách a zároveň sa pripájam k hlbokoj bolesti ich príbuzných a milovaného kolumbijského národa, znova postihnutého bratovražednou nenávisťou.“

-te-/ snímka RV

Generálna audiencia: Veľký Kapadóčan sv. Bazil

Vatikán (4. júla, RV) – Na poslednej generálnej audiencii pred mesačnou prázdninovou prestávkou sa v stredu pápež Beneikt XVI. stretol s veriacimi v Bazilike sv. Petra a na námestí pred ňou. Vo svojej katechéze im priblížil postavu sv. Bazila, ktorý sa narodil okolo roku 330.

„Drahí bratia a sestry! Dnes si chceme pripomenúť jedného z veľkých cirkevných otcov, sv. Bazila, označovaného v byzantských liturgických textoch za ‚svetlo Cirkvi‘. Bol veľkým biskupom 4. storočia, na ktorého s obdivom hľadí ako východná Cirkev, tak západná, a to pre svätosť jeho živo-

ta, pre znamenitosť jeho náuky, pre harmonickú syntézu jeho špekulatívnych aj praktických darov. (...) Nespokojný so svojimi svetskými úspechmi vo vedomí, že premrhal veľa času v márnosti, on sám vyznáva: „V jeden deň, akoby som sa zobudil z hlbokého sna, obrátil som sa k zázračnému svetlu evanjeliovej pravdy... a plakal som nad svojim biednym životom“ (porov. Ep. 223: s. 32, 824a). Pritiahnutý Kristom začal hľadiť na neho a počúvať iba jeho.“

Sv. Bazil sa tak rozhodol pre mníšsky život v modlitbe, v rozjímaní o svätých písmach a o dieľach cirkevných otcov a v charitatívnej činnosti. A to napriek tomu, že predtým študoval u najlepších dobových učiteľov v Aténach a v Konštantinopole. K rozhodnutiu ho priviedla aj výchova v rodine, považovanej za skutočnú domácu cirkev a spoločenstvo svätých. Jeho sestra Makrina sa rozhodla pre mníšsky život už pred ním. Bazil bol vysvätený za kňaza a roku 370 aj za biskupa v Cézarey v Kapadócií v súčasnom Turecku.

Cez kázne a spisy rozvinul intenzívnu pastoračnú, teologickú a literárnu činnosť. Ako konštatoval Benedikt XVI., s „múdrrou rozvahou dokázal zladit' službu dušiam a odovzdanie sa modlitbe a rozjímaniu v samote“. Na základe svojej osobnej skúsenosti podporoval zakladanie „bratských“ komunít kresťanov zasvätených Bohu, ktoré často navštevoval. Ústne aj listami, z ktorých mnohé sa zachovali dodnes, ich povzbudzoval, aby žili a rástli v dokonalosti. Z jeho diel potom čerpali rozliční tvorcovia prvých mníšskych regúl vrátane sv. Benedikta, ktorý Bazila považoval za svojho učiteľa.

„Sv. Bazil vytvoril v skutočnosti veľmi výnimočné mníšstvo: nie uzavreté pred spoločenstvom miestnej cirkvi, ale otvorené pre ňu. Jeho mnísi boli súčasťou miestnej cirkvi, boli jej oduševneným jadrom, ktoré predčilo ostatných veriacich v nasledovaní Krista a nie iba vo viere a pevne príľnutie k nemu – lásku k nemu – prejavovali predovšetkým v charitatívnych dieľach. Títo mnísi, ktorí vlastnili školy a nemocnice, slúžili chudobným a tak ukazovali kresťanský život v jeho úplnosti. Keď Boží služobník Ján Pavol II. hovoril o mníšstve, napísal: „Mnohí sa domnievajú, že táto základná štruktúra cirkevného života, ktorou je mníšstvo, bola ustanovená na všetky časy predovšetkým sv. Bazilom; alebo že prinajmenšom nebola vo svojej najvlastnejšej povahe ustanovená bez jeho rozhodného príspevku“ (apoštolský list *Patres Ecclesiae*, 2).“

Ako biskup a pastier svojej rozľahlej diecézy sa Bazil ustavične staral o ťažké materiálne podmienky, v ktorých žili veriaci; vytrvalo odsudzoval zlá; zasadzoval sa v prospech najbiednejších a najutlačanejších; zasahoval u vládcov, aby zmierňoval utrpenie ľudí, zvlášť po kalamitách;

bdel nad slobodou Cirkvi a odporoval mocným aj v obrane práva na vyznávanie pravej viery. To všetko o ňom napísal vo svojej Reči na Bazilovu chválu Gregor Naziánsky. Sv. Bazil vybudoval mnoho nemocníc pre biednych a tak vzniklo „mesto milosrdenstva“, ktoré nesie jeho meno Baziliáda. Predstavuje počiatok moderných nemocničných ustanovizní.

„Vedomý si toho, že liturgia je vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň zdrojom, z ktorého sa šíri všetka jej čnosť“ (Sacrosanctum Concilium 10), sa Bazil stal – popri starostlivosťou o uskutočňovanie charitatívnej lásky, ktorá je znakom viery – múdrym liturgickým reformátorom (porov. Gregor Naziánsky, *Oratio* 43, 34 in laudem Basili: s. 36, 541c). Zanechal nám vskutku veľkolepú eucharistickú modlitbu (alebo anaforu), ktorá sa volá podľa neho, a dal základné pravidlá modlitbe a spevu žalmov: vďaka jeho podnetu ľud miloval a poznal Žalmy a prichádzal modliť sa ich aj v noci (porov. Basilio, In Psalmum 1, 1-2: s. 29, 212a-213c). Tak vidíme, ako liturgia, adorácia, modlitba kráčajú spolu s láskou a vzájomne sa podmieňujú.“

Bazil dokázal nadšene a odvážne odporovať heretikom, ktorí popierali božstvo Ježiša Krista a Duha Svätého. Preto sa považuje za jedného z veľkých cirkevných otcov, ktorí sformulovali doktrínu o Trojici: jediný Boh, práve preto, že je Láskou, je jedným Bohom v troch osobách, ktoré tvoria tú najhlbšiu jednotu, aká jestvuje, božskú jednotu. V láske ku Kristovi a jeho evanjeliu sa veľký Kapadóčan angažoval aj v odstraňovaní rozdelení vnútri Cirkvi. Usiloval sa, aby sa všetci obrátili ku Kristovi a k jeho slovu ako k zjednocujúcej sile, ktorú musia všetci veriaci poslúchať.

„Bazil sa úplne strávil vo vernej službe Cirkvi a v mnohorakej činnosti v rámci biskupskej služby. Podľa programu, ktorý on sám načrtnol, sa stal apoštolom a služobníkom Krista, správcom Božích tajomstiev, ohlasovateľom kráľovstva, vzorom a mierou zbožnosti, okom v tele Cirkvi, pastierom Kristových oviec, súcitným lekárom, otcom a živiteľom, Božím spolupracovníkom, Božím roľníkom, budovateľom Božieho chrámu“ (porov. *Moralia* 80, 11-20: s. 31, 864b-868b).

Toto je program, ktorý svätý biskup zanechal ohlasovateľom Slova – tak včera ako dnes –, program, ktorý sa on sám veľkodušne usiloval uviesť do praxe. Roku 379 sa Bazil, ešte ani nie päťdesiatročný, strávený námahou a askézou, vrátil k Bohu, „v nádeji na večný život skrze Ježiša Krista, nášho Pána“ (De Baptismo, 1, 2, 9). Bol mužom, ktorý žil s pohľadom skutočne upretým na Krista, mužom lásky k blížnemu. Plný nádeje a radosti z viery nám Bazil ukazuje, ako byť skutočne kresťanmi.“

-te-

Vatikán vydal list čínskym katolíkom

Vatikán (30. júna, RV) – Pápež Benedikt XVI. v sobotu zverejnil očakávaný list čínskym katolíkom podpísaný na turíčnu nedelu 27. mája. Jazyk listu je pastoračný, čo podčiarkuje aj oficiálny názov List biskupom, kňazom, zasväteným osobám a veriacim laikom Katolíckej cirkvi v Čínskej ľudovej republike. „Bez nároku dotknúť sa všetkých komplexných problémov, ktoré vy sami dobre poznáte,“ napísal Svätý Otec, „by som chcel týmto listom ponúknuť niekoľko smerníc o živote Cirkvi a o evanjelizačnom diele v Číne, aby som vám pomohol odhaliť to, čo od vás chce Pán a Učiteľ Ježiš Kristus.“

Svätá stolica k listu pridala Vysvetľujúcu správu, ktorá zdôrazňuje dve línie 58-stranového dokumentu: zanietanie pre lásku a zároveň zanietanie pre pravdu. Benedikt XVI. vychádza zo svojej lásky k čínskemu ľudu, ale zároveň pevne trvá na cirkevných líniách. Reaguje na množiacu požiadavku čínskych biskupov a kňazov na vyjasnenie otázok o správnom postoji k štátnym orgánom, o uznávaní tajných biskupov a kňazov štátnou mocou alebo o nových hraniciach cirkevno-správnych území. Hovorí o zmenených podmienkach oproti prenasledovaniu od 50. do 80. rokov a ruší všetky doterajšie pastoračné nariadenia a oprávnenia, ktoré Svätá stolica Číne udelila. Dnes je už možné lepšie viesť dialóg a dodržiavať všeobecné kánonické normy, a preto sa treba správať podľa nových usmerení obsiahnutých v práve vydanom liste.

Hoci je list adresovaný čínskym katolíkom, obsahuje aj osobitné posolstvo pre občianskych predstaviteľov. Svätá stolica potvrdzuje svoju otvorenosť dialógu, pripomína však aj „prvotný plán“ Krista so svojou Cirkvou, ktorú zveril apoštolom a ich nástupcom biskupom. Vatikán deklaruje svoj rešpekt voči legitímnej svetskej moci a vôľu nezasahovať do vnútorných záležitostí politických spoločenstiev. Nemôže sa však ani prispôbovať, keď občianska moc presahuje svoje kompetencie a zasahuje do vecí týkajúcich sa viery a cirkevného poriadku. Konštatuje, že normalizácia vzťahov s čínskou republikou si ešte vyžiada dosť času, pričom nič nehovorí o očakávanom presune nunciatury z Taipei do Pekingu. Ale ako už bolo viackrát povedané pri iných príležitostiach, Svätá stolica je naň pripravená kedykoľvek, keď sa dosiahne dohoda s vládou.

List ignoruje výraz „vlastenecká cirkev“, ktorý ešte chybné používajú niektoré masmédiá. Cirkve v Číne je jedna a rozdiel spočíva iba v tom, že jej časť je uznaná štátom a časť pôsobí tajne. Obe časti však prejavujú túžbu po vernosti Petrovmu nástupcovi, obe sú obme-

dzované a kontrolované štátom a obe trpia. Nemožno povedať, že tí dobrí a veriaci sú iba na jednej strane. Hoci, ako sa jasne konštatuje v liste, konanie tzv. Vlasteneckého združenia kňazov, ktoré sa vyhlasuje za nezávislé od Svätej stolice a osobuje si právo riadiť biskupov i celé cirkevné spoločenstvo, je nezlučiteľné s katolíckou náukou. Preto Benedikt XVI. opakuje viacnásobnú výzvu svojho predchodcu Jána Pavla II. čínskym katolíkom na dialóg, porozumenie a odpustenie. Vernosť Kristovi a pápežovi majú spájať s úctivým dialógom s vládou.

Citlivou otázkou je menovanie biskupov a ich vysviacky bez dohody so Svätou stolicou. List jasne pripomína, že také menovanie prislúcha pápežovi. Zároveň vyjadruje očakávanie dohody s vládou na riešení otázok týkajúcich sa výberu kandidátov, zverejňovania ich voľ-

by a uznania občianskou mocou. Doteraz sa totiž nedosiahla zhoda o menovaní biskupov a vysviacky bez pápežského povolenia „predstavujú“, ako sa píše v liste, „bolestivú ranu cirkevnému spoločenstvu a vážne porušenie katolíckej disciplíny“. Dokument konštatuje, že keď chýba skutočný priestor slobody na to, aby sa vyhlásilo, že určitá osoba pritiahla na seba sankcie určené v kódexe, treba skúmať prípad od prípadu, zvažovať všetky okolnosti a prehodnotiť skutoč-

nú osobnú zodpovednosť. Ide teda o veľmi chúlостivú otázku, ktorá sa týka vždy priamo osoby daného biskupa a každý prípad treba skúmať sám osebe. Svätý Otec však pripomína, „aké veľké duchovné bohatstvo by získala celá Cirkev v Číne, keby aj títo pastieri vstúpili za dodržania nevyhnutných podmienok do spoločenstva s Petrovým nástupcom a s celým katolíckym episkopátom“.

List čínskym katolíkom je však predovšetkým pozvánkou do osobného spoločenstva s Kristom a do hlbšej viery. Svätý Otec ich povzbudzuje, aby intenzívne prežívali vlastné misionárske povolanie. Ako vzory im pred oči kladie tých, ktorí položili za vieru život a dnes sú príkladom a pilierom novej evanjelizácie. Preto je v Číne osobitne potrebná formácia kresťanov, kňazov a rehoľníkov, čo list označuje za prioritu. „Aj vo vašej krajine,“ pripomína Benedikt XVI., „bude ohlasovanie ukrižovaného a vzkrieseného Krista možné do takej miery, do akej dokážete vo vernosti evanjeliu a v spoločenstve s nástupcom apoštola Petra a s celou všeobecnou Cirkvou uskutočňovať znaky lásky a jednoty.“ V tomto duchu je osobitne symbolické podpísanie Listu biskupom, kňazom, zasväteným osobám a veriacim laikom Katolíckej cirkvi v Čínskej ľudovej republike práve na Slávnosť zoslania Ducha Svätého. -te-/ snímka archív

List Benedikta XVI. čínskym katolíkom pripomína veľké listy Nového zákona

Vatikán (2. júla, RV) – „List Svätého Otca čínskym katolíkom nesklamal dlhé očakávania, naopak, pozitívne prekvapil.“ Konštatoval to hovorca Svätej stolice Federico Lombardi túto sobotu, keď Benedikt XVI. zverejnil dlho pripravovaný dokument. Jeho podpis nesie dátum turíčnej nedele 27. mája a oficiálny názov znie List biskupom, kňazom, zasväteným osobám a veriacim laikom Katolíckej cirkvi v Čínskej ľudovej republike. V dnešnej rubrike si túto historickú udalosť priblížime podrobnejšie.

„Bez nároku dotknúť sa všetkých komplexných problémov, ktoré vy sami dobre poznáte,“ napísal Svätý Otec, „by som chcel týmto listom ponúknuť niekoľko smerníc o živote Cirkvi a o evanjelizačnom diele v Číne, aby som vám pomohol odhaliť to, čo od vás chce Pán a Učiteľ Ježiš Kristus.“

„List má origiálny štýl, ktorý pripomína veľké listy Nového zákona, napísané apoštolmi vo viere, aby upokojili a usmernili vzdialené spoločenstvá veriacich vystavené skúške, a to v duchu spoločenstva v širšej komunite všeobecnej Cirkvi.“ Až taký význam a hodnotu pripisuje listu Federico Lombardi. Nazval ho „veľkým a nádherným posolstvom Svätého Otca, plným dôvery“. Lebo hoci aj doteraz existovali posolstvá predchádzajúcich pápežov a ich odpovede na otázky biskupov, ktorí sa pýtali na jednotlivé problémy, teraz máme v rukách „obšiahly, jasný, verejný dokument, ktorý všetkým veľmi zreteľne a pokojne hovorí, čím je a čím by malo byť spoločenstvo Katolíckej cirkvi, žijúce v najľudnatejšej krajine sveta“.

List čínskym katolíkom sa zrodil ako odpoveď na otázky čínskych biskupov, ktorí čelili utrpeniu a zmätku a s dôverou sa počas mnohých rokov obracali na Rím, na pápeža, ako jedínú osobu, od ktorej možno dostať skutočne záväznú odpoveď. Tieto problémy zoširoka a podrobne rozoberala špeciálna úzka komisia znalcov čínskych reálií pri Rímskej kúrii. V januári tohto roku potom pápež Benedikt XVI. zvolal stretnutie rozličných cirkevných predstaviteľov vrátane čínskych a spomenutá komisia napokon vypracovala finálny dokument, kde naznačila teologicko-pastoračné smernice pre katolíckeho spoločenstvo v Číne.

Ako zdôraznil Federico Lombardi, list má charakteristický pápežov štýl: je plný lásky a zároveň cirkevnej teológie s bohatými citáciami od Nového zákona po Druhý vatikánsky koncil. „V liste Benedikta XVI. sa živo prejavujú dve veľké lásky: k Číne a ku Katolíckej cirkvi v jej pravej povahe, tak ako ju ponúka najpôvodnejšia tradícia a vierouka.

Ide o prejav predovšetkým náboženský a pastoračný, určený členom Katolíckej cirkvi v Číne, ktorý sa nechce miešať do politických alebo diplomatických problémov.“

Normalizácia vzťahov

List ignoruje výraz „vlastenecká cirkev“, ktorý ešte chybné používajú niektoré masmédiá. Cirkev v Číne je jedna a rozdiel spočíva iba v tom, že jej časť je uznaná štátom a časť pôsobí tajne. Obe časti však prejavujú túžbu po vernosti Petrovmu nástupcovi, obe sú obmedzované a kontrolované štátom a obe trpia. Nemožno povedať, že tí dobrí a veriaci sú iba na jednej strane. Hoci, ako sa jasne konštatuje v liste, konanie tzv. Vlasteneckého združenia kňazov, ktoré sa vyhlasuje za nezávislé od Svätej stolice a osobuje si právo riadiť biskupov i celé cirkevné spoločenstvo, je nezlúčiteľné s katolíckou náukou. Preto Benedikt XVI. opakuje viacnásobnú výzvu svojho predchodcu Jána Pavla II. čínskym katolíkom na dialóg, porozumenie a odpustenie. Vernosť Kristovi a pápežovi majú spájať s úctivým dialógom s vládou.

Normalizácia vzťahov medzi Svätou stolicou a Čínou nie je explicitne témou listu, ale v jeho podtexte možno čítať prianie pozitívneho vývoja prostredníctvom dialógu o konkrétnych problémoch. Patria medzi ne otázky o správnom postoji k štátnym orgánom, o uznávaní tajných biskupov a kňazov štátnou mocou alebo o nových hraniciach cirkevno-správnych území. Osobitne citlivou otázkou sú menovania biskupov a ich vysviacky bez dohody so Svätou stolicou. List jasne pripomína, že také menovanie prislúcha pápežovi. Zároveň vyjadruje očakávanie dohody s vládou na riešení otázok týkajúcich sa výberu kadidátov, zverejňovania ich voľby a uznania občianskou mocou. Doteraz sa totiž nedosiahla zhoda o menovaní biskupov a vysviacky bez pápežského povolenia „predstavujú“, ako sa píše v liste, „bolestivú ranu cirkevnému spoločenstvu a vážne porušenie katolíckej disciplíny“.

Dokument konštatuje, že tam, kde chýba skutočná sloboda, nemožno len jednoducho vyhlásiť, že určitá osoba pritiahla na seba sankcie určené v kódexe, ale treba skúmať prípad od prípadu, zvažovať všetky okolnosti a prehodnotiť skutočnú osobnú zodpovednosť. Ide teda o veľmi chúlостivú otázku, ktorá sa týka vždy priamo osoby daného biskupa a každý prípad treba skúmať sám osebe. Svätý Otec však pripomína, „aké veľké duchovné bohatstvo by získala celá Cirkev v Číne, keby aj títo pastieri vstúpili za dodržania nevyhnutných podmienok do

spoločenstva s Petrovým nástupcom a s celým katolíckym episkopátom“.

Benedikt XVI. zrušil predchádzajúce výnimky

Vatikán deklaruje svoj rešpekt voči legitímnej svetskej moci a vôľu nezasahovať do vnútorných záležitostí politických spoločností. Nemôže sa však ani prispôbovať, keď občianska moc prekračuje svoje kompetencie a zasahuje do vecí týkajúcich sa viery a cirkevného poriadku. No konštatuje, že podmienky v Číne sa oproti prenasledovaniu v 50. až 80. rokoch zmenili a že dnes je už možné lepšie viesť dialóg a dodržiavať všeobecné kánonické normy.

„V tomto zmysle je výrečné – aj keď azda nie hneď zrejme tým, ktorí nie sú odborníkmi na kánonické právo – odvolanie výnimočných povolení udelených Cirkvi v Číne v minulosti v osobitne ťažkých situáciách. Jednoducho povedané: dnes Cirkev v Číne môže a musí nasledovať normy spoločné pre celú všeobecnú Cirkev.“

Pastoračné výnimky a nariadenia, ktoré Benedikt XVI. spomína iba všeobecne, predstavujú tzv. osem bodov kardinála Tomka. Išlo o dôverný dokument z 3. októbra 1988, keď bol kardinál Tomko prefektom Kongregácie pre evanjelizáciu národov. Obsahoval napr. zákaz koncelebrácie s biskupmi vysvätenými bez pápežského povolenia a s kňazmi, ktorých oni vysvätili. Biskupi vysvätení po pápežskom menovaní boli v dokumente zároveň oprávnení vysväcať ďalších biskupov a podľa vlastného uváženia aj ďalších kňazov.

Dejiny prenasledovania

Prvé prenasledovanie Cirkvi v Číne sa začalo v 50. rokoch. Z krajiny boli vyhnaní zahraniční biskupi a misionári, takmer všetci predstavitelia Cirkvi a vedúci laických hnutí boli uväznení, kostoly zavreté, veriaci izolovaní. Na konci 50. rokov sa potom vytvorili štátne orgány ako Úrad pre náboženské záležitosti a Vlastenecké združenie čínskych katolíkov. Tie mali riadiť a kontrolovať každú náboženskú aktivitu. Roku 1958 sa uskutočnili prvé dve biskupské vysviacky bez pápežského schválenia, čo započalo dlhú sériu činov hlboko zraňujúcich cirkevné spoločenstvo.

Kultúrna revolúcia v rokoch 1966-1976 bolestivo zasiahla aj katolícke komunity vrátane biskupov, kňazov a veriacich, ktorí prejavovali voči štátnym autoritám určitú poľnosť. V 80. rokoch sa začalo obdobie náboženskej tolerancie s náznakmi dialógu a prísľubom otvorenia kostolov, seminárov a kláštorov. Potvrdilo sa, že krv mučeníkov bola znova semenom nových kresťanov a že viera ostala zachovaná v živých spoločenstvách.

V 90. rokoch sa biskupi a kňazi čoraz častejšie obracali na Svätú stolicu s prosbami o jasné smer-

nice, ako sa správať voči štátu, ktorý sa snaží „osamostatniť“ Cirkev v Číne od Vatikánu; či koncelebrovať s nelegálne vysvätenými biskupmi a prijímať sviatosti od kňazov, ktorých vysvätili oni... Komplex problémov si vyžadoval celkové zváženie a čo najpodrobnejšiu a najpresnejšiu odpoveď. Ňou je práve vydaný list pápeža Benedikta XVI. adresovaný čínskym katolíkom.

Uskutočňujte znaky lásky a jednoty

„Celý list hľadá vo veľmi pozitívnej vízii bohatej na nádej v ústrety vzrastaniu Cirkvi, ktorá bude plne čínskou a plne katolíckou. Ktorá bude Cirkvou, živo a konštruktívne vsadenou do osudu svojho ľudu a jeho kultúry, solidárnou a schopnou odovzdať mu duchovné bohatstvo evanjelia a činného svedectva viery. Cirkev chce a môže byť skutočne čínskou, chce tu byť pre Čínu, aby jej ponúkla Ježišovo evanjelium, bez toho, že by hľadala niečo pre seba. Bude a môže byť skutočne čínskou tým viac, čím viac a čím lepšie bude môcť byť naplnou sama sebou.“

List čínskym katolíkom je teda predovšetkým pozvánkou do osobného spoločenstva s Kristom a do hlbšej viery. Svätý Otec ich povzbudzuje, aby intenzívne prežívali vlastné misionárske povolanie. Ako vzory im pred oči kladie tých, ktorí položili za vieru život a dnes sú príkladom a pilierom novej evanjelizácie. Preto je v Číne osobitne potrebná formácia rodín, kňazov a rehoľníkov, čo list označuje za prioritu. „Aj vo vašej krajine,“ pripomína Benedikt XVI., „bude ohlasovanie ukrižovaného a vzkrieseného Krista možné do takej miery, do akej dokážete vo vernosti evanjeliu a v spoločenstve s nástupcom apoštola Petra a s celou všeobecnou Cirkvou uskutočňovať znaky lásky a jednoty.“ V tomto duchu je osobitne symbolické podpísanie Listu biskupom, kňazom, zasväteným osobám a veriacim laikom Katolíckej cirkvi v Čínskej ľudovej republike práve na Slávnosť zoslania Ducha Svätého.

Na záver svojho listu ustanovil Svätý Otec Deň modlitie za Cirkev v Číne, a to na 24. mája, sviatok Panny Márie Pomocnice kresťanov. Práve ju si totiž čínski katolíci uctievať v mariánskej svätyni Sheshan v Šanghaji. Benedikt XVI. preto vyzval veriacich na celom svete, aby zvlášť v tento deň prejavovali bratom v Číne solidariťu a podporu.

-te-
snímka archív

Benedikt XVI. ku skatskej storočnici: Skauting formuje celú osobu človeka

Vatikán (3. júla, RV) – Pred sto rokmi zorganizoval lord Robert Baden-Powell na ostrove Brownsea v Anglicku prvý skatuský tábor. Svetový skauting si svoju storočnicu pripomenie 1. augusta a pápež Benedikt XVI. poslal pri tejto príležitosti včera list kardinálovi Jeanovi-Pierrovi Ricardovi, predsedovi Konferencie biskupov Francúzska, kde sa rozvinul po prvej svetovej vojne katolícky skauting.

„Celostná formácia ľudskej osoby je tým, čo sa prostredníctvom hier, dobrodružstiev, kontaktu s prírodou, života v skupine a služby druhým ponúka už sto rokov všetkým, ktorí sa zapájajú do skautingu,“ napísal Svätý Otec. Skauting živý evanjeliom je podľa neho „nie len miestom skutočného ľudského rastu, ale aj miestom silnej kresťanskej ponuky a skutočného duchovného i morálneho dozrievania, ako aj pravou cestou svätosti“, lebo „zmysel pre zodpovednosť, typický pre skatutskú pedagogiku, vedie k životu v láske a k túžbe vkladať sa do služby bližného podľa vzoru Krista služobníka“.

Benedikt XVI. v liste skautom zopakoval apel svojho predchodcu Jána Pavla II. spred 10 rokov na väčšiu jednotu v rámci hnutia. Zároveň vyjadril nádej, že taká spolupráca môže prispieť aj k väčšej jednote v lone Cirkvi. -te-

Minuloročné hospodárenie Vatikánu so ziskom

Vatikán (4. júla, RV) – V pondelok vo Vatikáne zasadla Rada kardinálov pre organizačné a ekonomické záležitosti, ktorej výsledkom bolo zverejnenie finančnej správy Svätej stolice za fiškálny rok 2006. Ako uviedol predseda rady kardinál Sergio Sebastiani, príjem predstavoval takmer 228 miliónov eur a výdaje približne 225,5 milióna eur. Podľa komuniké „výdavky z prevažnej časti predstavujú štandardné a mimoriadne náklady dikastérií a organizácií Svätej stolice, ktoré v rámci svojich kompetencií pomáhajú Svätému Otcovi v starostlivosti o univerzálnu Cirkev.“ Tieto organizácie zamestnávajú 2704 ľudí, z ktorých 773 je duchovných, 331 rehoľníkov a 1600 laikov.

Kardinál Sebastiani predstavil aj výsledky finančného hospodárenia Vatikánskeho mestského štátu s 1693 zamestnancami za uplynulý rok, ktoré sa skončilo so ziskom takmer 22 miliónov eur. Fi-

nančná správa uvádza aj výšku príspevkov do fondov, známych ako „Halier sv. Petra“, určených na charitatívne aktivity hlavy Katolíckej cirkvi. Jeho výška v roku 2006 dosiahla takmer 102 miliónov USD, čo oproti roku 2005 predstavuje nárast o vyše 42 miliónov. -dj-

Kardinál Bertone sa stretol s libanonským premiérom

Vatikán (30. júna, RV/CNS) – Svätá stolica vyjadrila rastúce znepokojenie nad situáciou v Libanone, kde sa v posledných týždňoch zhoršila vnútroštátna situácia, sprevádzaná prejavmi násilia. Vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone sa predvčerom stretol s libanonským premiérom Fouadom Siniorom, aby diskutovali o prehlbujúcej sa kríze v krajine. Ako uvádza oficiálne komuniké Vatikánu, rozhovor sa sústredil na komplikovanú situáciu, vážne hrozby pre bezpečnosť krajiny a hľadanie možných riešení.

Jednou z tém bolo aj postavenie kresťanskej menšiny na Blízkom východe, ktorá je percentuálne najviac zastúpená práve v Libanone – až 40 percentami. Obe strany sa zhodli na tom, že do dialógu za účelom zmiernenia krízy by sa mali zapojiť „všetky zložky spoločnosti, z ktorých je každá pozvaná prispieť k spoločnému dobru krajiny.“ -dj-

Nový prefekt Kongregácie pre východné cirkvi zapálil symbolickú lampu za mier na Blízkom východe

Vatikán (3. júla, RV) – Svoj nástup do funkcie prefekta Kongregácie pre východné cirkvi uviedol dnes Mons. Leonardo Sandri symbolickým gestom: presne o 12:00 zapálil pred ikonou Svätej Božej Matky lampu a pomodlil sa spolu so zamestnancami kongregácie za pokoj vo Svätej zemi, v Iraku a v Libanone. Chcel tak odpovedať na opakované výzvy Jána Pavla II. aj Benedikta XVI., aby sa nezabúdalo na ťažobu problému v týchto krajinách. Dlhodobý charakter násilia a blížiace sa prázdniny môžu totiž podľa stanoviska Kongregácie pre východné cirkvi „odsunúť neznesiteľné utrpenie mnohých východných bratov a sestriec na vedľajšiu koľaj“. Na slávnosti sa zúčastnili viacerí veľvyslanci a diplomati z Východu, z Európy a z ďalších oblastí. -te-

Organizácia „Kirche in not“ v roku 2006 pomohla 137 krajinám

Nemecko (3. júna, RV) – Až 81 miliónov euro bola výška pomoci, ktorú poskytla organizácia pápežského práva „Kirche in not“ (Cirkev v núdzi) v roku 2006, čo znamená nárast vzhľadom na predchádzajúci rok o takmer 10 percent. Medzinárodný predseda organizácie Hans-Peter Røthlin neskrýval svoju radosť a spolu s Javierom Menéndesom Rosom, riaditeľom určeným pre Španielsko, označili obdobie týchto dvanástich mesiacov za „dobrý rok“. Vo svojom liste pre dobrodincov a spolupracovníkov však pripomenuli, že „čísla síce môžu niečo povedať, no nemôžu zmerať lásku, vašu lásku.“

Pomoc dostalo 137 krajín a peniazmi sa podporilo 5 100 projektov. V Afrike boli najviac obdarené štáty Angola, Sudán a Republika Kongo. Tieto štáty dlhodobo trpia pre občianske vojny a tamojší kresťania sú obeťami diskriminácie. V Európe dostala najväčší objem peňazí Ukrajina – 3,8 milióna eur. Rusko získalo 2,4 milióna eur, ktoré „Kirche in not“ rozdelila medzi katolíkov, pravoslávnych a na podporu ekumenického dialógu medzi týmito náboženstvami. Ďalšími krajinami s významnou podporou boli Chorvátsko a Bosna-Hercegovina, Kuba, Haiti, Vietnam, Čína a Myanmar. Až 29,8 percent z celkového objemu pomoci smerovalo na stavebné projekty. -rs-

Svätá stolica na pôde UNHCR o situácii utečencov

Švajčiarsko (4. júla, RV) – V Ženeve sa v posledných júnových dňoch konalo zasadnutie výboru Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR), na ktorom vystúpil aj stály pozorovateľ Svätej stolice pri úradoch a inštitúciách OSN v Ženeve arcibiskup Silvano Tomasi. Vo svojom prejave poukázal na stúpajúci počet ľudí, ktorí sa nachádzajú v neľahkej pozícii utečenca a ktorých je na svete viac ako 32 miliónov.

Ocenil úsilie a kreativnosť UNHCR pri riešení tejto situácie, upozornil však na legislatívne medzery v ochrane „obetí, ktoré sa s nasadením života pokúšajú uniknúť fyzickej a duševnej smrti.“ Mons. Tomasi sa dotkol aj situácie utečencov z oblasti Blízkeho východu a zhoršujúce sa podmienky, vyplývajúce z popierania práv etnických a náboženských menšín: „Najmä kresťania čelia novej ére mučeníctva. Okrem toho finančná pomoc irackým utečencom ešte nie je dostatočne rozvinutá.“

Stály pozorovateľ Svätej stolice spomenul v tejto súvislosti slová z posolstva pápeža Benedikta XVI. pri príležitosti Svetového dňa utečencov, ktorý zdôraznil, že „privítanie utečencov a poskytnutie pohostinnosti je

povinnosťou ľudskej solidarity, aby sa necítili izolovaní kvôli nedostatku tolerancie a záujmu.“ Podľa Mons. Tomasiho je kritická situácia v tejto oblasti dôvodom na obnovenie aktívneho konania zo strany medzinárodného spoločenstva. -dj-

Rodina - miesto pre rast povolání

Chorvátsko (4. júla, RV) – Organizácia „Európska služba pre povolania“ usporiadala od 28. júna do 1. júla v chorvátskom meste Baške Uštarije stretnutie osôb, poverených pastoráciou povolání. Zo sedemástich krajín, vrátane Slovenska, prišlo 50 účastníkov na čele s predsedom organizácie poľským biskupom Wojciechom Polakom, ktorý je tiež delegátom Rady európskych biskupských konferencií (CCEE). Svätú Stolicu reprezentoval Frans Bonnici z Kongregácie pre katolícku výchovu a Eusebio Hernandez z Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a pre spoločnosti apoštolského života.

Hlavná téma kongresu „Rodina – miesto pre povolania“ bola včlenená do živého dedičstva II. vatikánskeho koncilu a kľúčového dokumentu pre pastoráciu povolání s názvom „Nové povolania pre novú Európu“ z roku 1997. Účastníci okrem iného hovorili o projekte svätosti, ktorý je určený pre rodiny a ktorý sa má predkladať s radosťou novým generáciám, pretože rodina je malou domácou cirkvou, kde dozrievajú nové povolania. Zhodli sa na tom, že sviatosť manželstva a kňazstva žijú v istej symbióze. Takže, keď chceme vidieť duchovné povolania, treba sa rovnako snažiť o vnímanie manželstva ako povolania. -rs-

Európski biskupi vítajú plán nahradit' Ústavu zmluvou

Belgicko (2. júla, RV/CNS) – Katolícki biskupi členských krajín Európskej únie uvítali plány na vytvorenie zmluvy, ktorá by nahradila Európsku ústavu. Komisia biskupských konferencií Európskeho spoločenstva (COMECE), v ktorej je zastúpených asi 1000 biskupov, oceňuje úspech Únie „v snahe vyriešiť ústavnú krízu. Celkové posilnenie úlohy národných parlamentov v rozhodovacom procese prehlbi princíp subsidiarity v Únii. ... Dúfame, že solidarita s občanmi a sociálny rozmer Únie budú naďalej podporované,“ uvádza sa v stanovisku COMECE, ktoré bolo zverejnené v posledných júnových dňoch.

Zmluva, ktorá by mala byť predložená v júli, by podľa očakávaní mala zachovať väčšinu obsahu Ústavy, ktorá bola odložená bokom po tom, čo ju Francúzi a Dáni odmietli v referendách. Tým, že dokument bol nazvaný zmluvou a nie Ústavou, referendu už nepodlieha. -dj-

Mexickí biskupi povolávajú k trvalej misionárskej práci

Mexiko (28. júna, RV) – Hľadať osoby vzdialené od Cirkvi a čeliť výzve evanjelizácie bez zabúdania na sociálne úlohy. Toto je cieľ pomenovaný mexickými biskupmi počas tlačovej konferencie, kde prezentovali dokument s názvom: „Mexiko v misionárskej práci na kontinente“. Biskupi tiež pozvali Mexičanov k „novému zažatiu ohňa Ducha, aby sme sa pokúsili o osobné stretnutie so živým Ježišom Kristom a ako učeníci ho nasledovali s úplnosťou a dynamizmom“.

Biskupi svojim dokumentom nadviazali na nedávno konanú V. generálnu konferenciu biskupov Latinskej Ameriky a Karibiku a medzi priority zaradili „spoluprácu so všetkými Mexičanmi, aby sa posilnili inštitúcie a upevnili formácia vlád, aby boli schopné dialógu a vzali na seba návrhy rôznych strán ako znamenie zrelosti a rastu v demokracii“.

-rs-

Mladí františkáni vo Svätej zemi

Izrael (2. júla, RV) – Františkáni po celom svete oslavujú osemsto rokov od svojho založenia. Menší bratia sv. Františka sa rozhodli v tomto čase preukázať viac starostlivosti tým miestam vo Svätej zemi, ktoré spravujú už od čias sv. Františka. Toto je motívom, prečo asi 200 mladých bratov povolal generálny predstaviteľ José R. Carballo na „Duchovnú kapitolu“, ktorá sa koná 1.-5. júla v Nazarete a 6.-8. júla v Jeruzaleme.

Cieľom stretnutia s mottom „Podľa tvojho slova“ je viac zblížiť členov vedenia františkánskej rehole s mladými bratmi, pôsobiacimi na mnohých miestach vo svete. Chýbať nebudú ani rozhovory o ťažkostiach rehoľného života, či o hľadaní spôsobu, ako kráčať s obnoveným zápalom po ceste obrátenia a svedectva o Kristovi.

-rs-

Politika katolíckeho vzdelávania v Indii

India (31. mája, RV/AsiaNews) – „Vzdelanie je kľúčom k rozvoju Indie, katolícke vzdelávanie je integrálnou časťou poslania Cirkvi a je v dokonalej harmónii so sociálnymi očakávaniami.“ To bola hlavná myšlienka prejavu kardinála Telesphora Toppa, v ktorom predstavil pokrok katolíckej výchovy národa s názvom: „Politika katolíckeho vzdelávania v Indii“. Predseda Konfe-

rencie katolíckych biskupov Indie citoval pápeža Jána XXIII: „Cirkev je matka a učiteľka. Preto sa tak veľmi zaujíma o apoštolát vzdelávania a investuje personálne aj finančne do tejto oblasti.“

Podľa kardinála Toppa, „ak nie sú chudobní a ľudia na okraji spoločnosti vzdelaní, India nemôže byť rozvíjajúcou sa krajinou.“ Cirkev vždy spolupracovala s vládou v oblasti vzdelávania. Prvá katolícka škola v Indii bola založená svätým Františkom Xaverským v roku 1541 v Goa. Podiel katolíckych študentov v krajine je v súčasnosti 22,7% zatiaľ čo hinduistických je 53 %.

-mk-

Americkí biskupi proti potratovej politike Amnesty International

USA (4. júla, RV/CNS) – Americkí katolícki biskupi vyzvali organizáciu Amnesty International, aby prestala podporovať uľahčenie prístupu žien k potratu. Medzinárodný výkonný výbor tejto inštitúcie totiž nedávno vyhlásil, že žena by mala mať plné právo na podstúpenie interrupcie v prípade, že tehotenstvo je následkom znásilnenia, incestu, alebo ak je jej zdravie ohrozené. Nová politika Amnesty International žiada, aby ktokoľvek, kto vykoná potrat alebo ho podstúpi, nebol trestaný.

Predseda Konferencie katolíckych biskupov USA biskup William Skylstad vyzval Amnesty International, aby prehodnotila svoje konanie, nakoľko „podrýva jej dlhodobú morálnu dôveryhodnosť, odkláňa ju od jej poslania a vnáša rozpory medzi jej vlastných členov, z ktorých mnohí sú katolíci alebo stoja na strane práv nenarodených detí.“

-dj-

Honkongský kardinál za podporu demokracie v Číne

Hongkong (4. júla, AsiaNews/RV) – Hongkong si pripomína desať rokov od svojho znovuzjednotenia s Čínou. Veľkému pochodu za demokraciu v krajine, ktorý sa uskutočnil 1. júla, predchádzala modlitbová vigília za účasti hongkongskeho kardinála Jozefa Zen Ze-kiuna. Ten sa vo svojom príhovore nebál otvoriť bolestné témy spolunažívania s Čínou. „Dnes po desiatich rokoch, musíme ešte manifestovať, aby sme získali to, čo by sme mali mať po desiatich rokoch automaticky: byť pánmi sami sebe,“ povedal kardinál vo svojom príhovore a dodal, že čínska vláda zamedzila prístup do škôl deťom, ktoré nemajú preukaz totožnosti; bezpečnostné orgány zakázali ľuďom protestovať proti neprávostiam a vláda likviduje občianske práva.

-rs-

57. zasadanie KBS

4. júla 2007 sa v priestoroch Kňazského seminára v Nitre uskutočnilo 57. plenárne zasadanie KBS. Zúčastnilo sa na ňom 17 biskupov a apoštolský nuncius v SR Henryk Józef Nowacki. Biskup Andrej Imrich sa ospravedlnil zo zdravotných dôvodov.

V úvodnom príhovore privítal biskupov predseda KBS František Tondra.

Na programe zasadania bola správa o uskutočnenej návšteve Ad limina apostolorum v Ríme. Biskupi vyhodnotili návštevu ako veľmi úspešnú - tak po duchovnej, ako aj organizačnej stránke. Ocenili osobitné povzbudenie zo strany Svätého Otca, ako aj vyjadrenú pochvalu zvlášť v oblasti duchovných povolání, účasti veriacich na púťach, či vysluhovania Sviatosti zmierenia, zvlášť pred 1. piatkom v mesiaci. Okrem týchto povzbuđení prijali biskupi vážne výzvy spojené s otázkami rodiny a úcty k životu. Integrita rodiny, ktorá má úctu k životu je prirodzenou liahňou duchovných povolání.

Dôležitou oblasťou je aj sociálny rozmer, najmä v starostlivosti o starých a chorých. Po organizačnej stránke biskupi poďakovali za prácu na prípravách biskupovi Stanislavovi Zvolenskému a všetkým, ktorí návštevu pripravovali - na Slovensku i v Ríme. Osobitne ocenili aj prácu katolíckych médií pred, počas i po návšteve Ad limina apostolorum.

Biskupi rozhodli, že osobitným pastierskym listom, ktorý sa bude čítať v kostoloch na Slovensku 29. júla, vyjadria poďakovanie veriacim, ktorí biskupov do Ríma sprevádzali osobne, alebo duchovne - svojimi modlitbami a obetami. Obsahom listu bude aj odovzdanie posolstva Svätého Otca Cirkvi na Slovensku.

Biskupi vydali počas plenárneho zasadania Vyhlásenie k demografickej situácii na Slovensku, v ktorom opätovne po prvom vyhlásení z roku 1996, upozorňujú na naliehavosť tohto problému pre Slovensko.

Účastníci zasadania sa zaoberali voľbou delegáta na biskupskú synodu do Ríma, ktorá sa uskutoční v októbri 2008 a jej témou bude Božie slovo. Meno delegáta bude zverejnené po jeho potvrdení zo strany Svätej Stolice.

Účastníkov zasadania pozdravili osobne aj kardinál Jozef Tomko a biskup Jozef Viktor Adamec z USA.

Kardinál Tomko vo svojom príhovore poukázal na veľké možnosti, ktoré poskytuje Katolíckej cirkvi na Slovensku Ústava štátu, ktorá sa odvoláva na Cyrilo-metodské dedičstvo. Konkrétne v oblastiach ochrany života pred narodením a hodnoty manželstva a rodiny. Za prioritu do budúcnosti označil potrebu formovania kňazov a mladých ľudí, zvlášť intelektuálov, umelcov a vedcov. Za mimoriadne potrebnú označil kardinál pastoráciu laikov.

Osobitne poukázal na potrebu kvalitnej pastorácie v mestách a prostredníctvom masmédií.

Biskup Adamec informoval o pretrvávajúcej ochote podporovať slovenských kňazov na štúdiách v Ríme.

Rektor PSK SCM v Ríme Vladimír Stahovec informoval biskupov o uplynulom školskom roku. V kolégiu strávilo školský rok 18 kňazov. 5 z nich v tomto akademickom roku štúdium ukončilo a 5 nových by malo prísť pre budúci školský rok. Podľa neho by bolo vhodné, aby kňazi prišli študovať podstatné teologické predmety, ako napríklad biblikum, dogmatickú a morálnu teológiu.

Biskupi prijali aj zástupcov z nemeckej podpornej organizácie Kirche in Not, ktorí im priblížili nové priority organizácie. Doteraz pomáhali Slovensku v troch oblastiach: 1. Stavebná- stavby nových kostolov, farských budov a pastoračných centier. 2. Pomoc pri mobilite kňazov- príspevok na kúpu auta. 3. Formácia kňazov, laikov, manželov, katechetov.

V súčasných podmienkach sa podpora Kirche in Not na Slovensku sústreďí práve na tretiu oblasť, teda formáciu.

Arcibiskup Ján Sokol predniesol správu o situácii v pastoračnom pôsobení pre Slovákov v zahraničí, s osobitnou pozornosťou na Prahu a Dublin. Do Prahy aj do Dublinu nastúpili od 1.7. nastúpili slovenskí kňazi.

Správu o plenárnom zasadani Talianskej biskupskej konferencie predniesol biskup Vladimír Filo. Na čele TBK stojí nový predseda- arcibiskup Angelo Bagnasco. Zástupca KBS vyjadril vďaku za doterajšie kontakty medzi oboma konferenciami. Počas zasadania vyjadrili talianski biskupi podporu arcibiskupovi Bagnascovi v jeho pohľade na rodinu.

V rámci plenárneho zasadania sa biskupi oboznámili s ďalšími etapami priprav Pastoračného a evanjelizačného plánu Katolíckej cirkvi na roky 2007-2013. Jeho zámerom je aktualizovanie misie svätých Cyrila a Metoda na našom území. Práve v roku 2013 si pripomenieme 1150 rokov od začiatku tejto misie. Definitívne by plán mal byť schválený v októbri 2007.

Pracuje sa na troch základných oblastiach- mládež, rodina a sociálna oblasť. Do pastoračného plánu budú včlenené pripomienky a povzbudenie z návštevy Ad limina apostolorum, predovšetkým z listu Svätého Otca. Takisto bude na žiadosť diecéznych biskupov doplnená ďalšia oblasť plánu- formácia kňazov.

Súčasťou programu boli aj informácie o práci zástupcov KBS v Slovenskej biblickej spoločnosti. KBS odsúhlasila dvoch zástupcov v tejto spoločnosti. Budú nimi SSDr. Blažej Štrba a otec Ján Krupa.

Na pléne odzneli aj informácie z Rady KBS pre rodinu a mládež.

Biskupi rozhodli o pastierskych listoch na tento kalendárny rok. 29.7. to bude List vďaky a odkazu Ad limina apostolorum, 11.11. Oslovit' mládež, aby sa aktívne zapojila do služby druhých a 2.12. na prvú Adventnú nedeľu na tému Sväté Písmo, nakoľko najbližšia biskupská synoda v Ríme bude mať ako tému Božie slovo.

TK KBS, jk

Vyhlásenie Konferencie biskupov Slovenska k demografickej situácii na Slovensku

1. My, biskupi Katolíckej cirkvi na Slovensku, zhromaždení pri príležitosti sviatku svätých solúnskych bratov Cyrila a Metoda, vedomí si svojej zodpovednosti a znepokojení pretrvávajúcim nepriaznivým demografickým vývojom na Slovensku, považujeme za svoju povinnosť znovu pripomenúť naliehavosť tohto závažného celospoločenského problému a povzbudiť všetkých k hľadaniu účinných, ľudsky i morálne prijateľných riešení.

2. Nadväzujeme tak na vyhlásenie, ktorým sme sa v roku 1996 s veľkou starosťou i nádejou obrátili na štátne, vedecké a odborné inštitúcie a organizácie, ako aj na všetkých ľudí dobrej vôle na Slovensku a pozvali sme ich k symbolickému okrúhlemu stolu, aby sme spoločne hľadali potrebné riešenia a východiská. Vtedy sme upozorňovali na to, že prudký pokles pôrodnosti zaznamenaný v predchádzajúcom období nemožno podceňovať, pretože ohrozuje samotnú existenciu národa. Sme si vedomí, že odvtedy sa v našej spoločnosti veľa zmenilo. Dnes už azda nikto nepochybuje o tom, že naše vtedajšie obavy boli viac než oprávnené. Zároveň s určitým zadostučinením konštatujeme, že náš apel nezostal bez ozveny. Demografický vývoj, jeho príčiny, možné dôsledky a súvislosti, sa stali predmetom intenzívneho záujmu i štúdia mnohých vedcov, politikov, ľudí médií a kultúry, ako aj širšej verejnosti. Rodinná a populačná politika sa dostala do politických programov i na rokovania vlády a parlamentu. S istým oneskorením, ale predsa si demografické starnutie Európy všimli aj v inštitúciách Európskej únie. A predsa to nestačí: napriek rôznym úvahám, dobrým snahám a viacerým potešiteľným aktivitám, nepriaznivý demografický vývoj na Slovensku pokračuje ďalej.

3. Co je na súčasnom demografickom vývoji najznepokojujúcejšie? Na prvom mieste je to zaiste veľmi nízka úroveň pôrodnosti, ktorá je hlboko pod úrovňou potrebnou na zachovanie aspoň vyrovnanej bilancie obyvateľstva medzi prichádzajúcimi a odchádzajúcimi generáciami. Jej malé zvýšenie po roku 2002 túto hrozivú situáciu nerieši. Priemerný počet narodených detí pripadajúcich na jednu ženu (tzv. úhrnná plodnosť alebo index plodnosti) je na Slovensku nižší ako pred desiatimi rokmi: miesto potrebných 2,1 poklesol z vtedajších 1,43 na dnešných 1,2. Aj keď vďaka nepravidelnej vekovej štruktúre počet obyvateľov Slovenska zatiaľ zreteľne neklesá, demografi upozorňujú, že o 10 – 20 rokov bude jeho rýchly úbytok neodvratný. Je zrejme, že rodina, ktorá nemá deti, naisto vymrie. To isté sa stane aj s národom, ktorý nemá deti. Navyše, starnutie a úbytok obyvateľstva prinášajú so sebou závažné ekonomické, sociálne i politické dôsledky (napríklad neudržateľnosť doterajšieho systému dôchodkového a sociálneho zabezpečenia, či spomalenie alebo zastavenie ekonomického rastu).

4. Pokles pôrodnosti je však sprevádzaný postupným rozpadom rodiny. Ľudia, ktorí nechcú mať deti, necítia potrebu založiť si stabilnú rodinu. Preto aj u nás klesá počet sobášov. Nejde len o odklad. Keďže je menej manželstiev, rodí sa stále viac detí mimo manželstva (podľa posledných údajov je to už vyše 25%). Z toho niektorí usudzujú, že manželstvo je nepotrebné, že budúcnosť patrí slobodným rodičom, ba vidia v tom aj akúsi nádej na zvyšovanie pôrodnosti. Zdôrazňujeme, že takýto prístup je vážnou krivdou voči deťom, ktoré majú prirodzené právo na oboch rodičov. Na druhej strane, demografi vedia, že ani nárastom počtu detí narodených mimo manželstva nemožno nahradiť pokles sobášnosti a manželskej plodnosti.

5. Aj keď verejná mienka ešte stále pripisuje manželstvu vysokú hodnotu, prax je často iná. Záujem o manželstvo, ako o trvalý zväzok muža a ženy a základ usporiadanej rodiny, klesá, a mnohí akoby zabúdajú, čo manželstvo vlastne je. Mladí ľudia, povzbudzovaní nezodpovednými médiami, sa neraz domnievajú, že neformálne voľné spolužitie (kohabitácia) je dobrou prípravou na manželstvo, ba dokonca i jeho „modernejšou“ náhradou. V tom istom duchu sa vedie úsilie o presadzovanie iných zväzkov a typov spolužitia, ktoré vytvárajú skôr ilúziu riešenia skutočných problémov zúčastnených osôb. Našou povinnosťou je upozorňovať a varovať: každodenná i dejinná skúsenosť, ako aj súčasné vedecké výskumy dokazujú skôr pravý opak. Narastajúca rozvodovosť svedčí o prehlbujúcej sa neschopnosti vytvárať trvalé medziľudské vzťahy. Skutočná, obetavá a zodpovedná láska sa z našej spoločnosti pomaly vytráca.

6. Zmeny demografického správania sa postupne spájajú so zmenami zmýšľania širokých vrstiev spoločnosti. Tak sa demografické zmeny stávajú trvalými. Aj v našich národoch sa rozmáha individualizmus, životný postoj, ktorý sa nezaujíma o dobro bližných, ale o vlastný úspech a prospech.

Avšak, ako nás upozorňuje veľký pápež Ján Pavol II. v encyklike *Evangelium vitae*, takéto zmýšľanie a prax, ktoré nepoznajú solidaritu, sú prejavmi „kultúry smrti“ (EV 12). Je paradoxné, že práve takéto individualizmus, ktorý nemá nič spoločné so zodpovednou starostlivosťou o osobný rast a rozvoj človeka, je dnes predkladaný takmer ako „všeobecný svetonázor“, propagovaný masmédiami a ospravedlňovaný ako jediná alternatíva marxistického, či iného kolektivismu. Jeho súčasťou je aj antikoncepcná mentalita, ktorá obracia naruby prirodzenú morálku. Zdôrazňujeme, že takéto individualizmus je v rozpore s princípmi kresťanskej etiky a cyrilometodským duchovným dedičstvom. Bez ozajstnej zmeny takéhoto zmýšľania sa obrat k lepšiemu v populačnom vývoji sotva dá očakávať.

7. Súčasný demografický vývoj treba považovať za mimoriadne závažný celospoločenský problém, preto sa na jeho riešení musí podieľať celá spoločnosť, teda

aj štát a jeho inštitúcie. Pripomíname, že medzi základné úlohy štátu patrí vytvárať priaznivé podmienky pre život a primeranú reprodukciu svojho obyvateľstva. Áno, rodina, manželstvo a zodpovedné rodičovstvo patria predovšetkým do vnútornej sféry človeka. Rodina bola prv ako štát a štát by do nej nemal zbytočne zasahovať. Na druhej strane, štát a spoločnosť by mali v duchu princípu subsidiarity rodinu primerane podporovať, rešpektovať a chrániť pred zásahmi, ktoré na ňu môžu pôsobiť deštruktívne. A nemali by sa zdráhať napraviť deformácie spôsobené v minulosti. Zodpovedná rodinná a populačná politika je dnes nevyhnutnosťou.

Musí však rešpektovať prioritu rodiny. Vyzývame našich štátnych predstaviteľov, príslušné ministerstvá, poslancov Národnej rady SR, našu odbornú a vedeckú verejnosť, ako aj všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom môžu podporiť zdravú, stabilnú rodinu, aby neútovali námahy a prostriedky vynaložené na tento cieľ.

8. Chceli by sme sa dnes zvlášť prihovoriť mladým rodinám, ako aj tým mladým ľuďom, ktorí sú už síce zrelí na manželstvo, ale z rôznych dôvodov sa zdráhajú založiť si rodinu. Vy ste budúcnosťou národa! Tešíme sa z vašich úspechov a napredovania na ceste osobného i profesionálneho rastu.

Prosíme vás však, nezabúdajte, že mladosť je obdobím prípravy a dospelosť aj obdobím odovzdávania daru života ďalším generáciám. Nepremárnite dary a nádej svojej mladosti. Nebojte sa založiť si a zveľaďovať rodinu, napriek všemožným ťažkostiam, ktoré sú s takýmto rozhodnutím spojené. Nebojte sa vstúpiť do manželstva ako celoživotného zväzku i záväzku naozajstnej ľudskej lásky. Nebojte sa zodpovedne prijať do svojich rodín deti a s múdrosťou a láskou ich vychovávať. Len ten život človeka má zmysel, ktorý sa žije pre iných. Aj dnes môžete zažiť, že deti sú naozaj živým požehnaním: vašim, vášho života, i požehnaním celého národa a spoločnosti.

9. Zároveň by sme sa opätovne chceli obrátiť aj na všetkých ľudí dobrej vôle, s ktorými zdieľame radosť, starosti aj zodpovednosť života v našej spoločnej vlasti. Prosíme vás, vážme si spoločne posvätnosť a nedotknuteľnosť ľudskeho života, jeho nezameniteľnú, neopakovateľnú hodnotu a dôstojnosť. Vážme si tých, ktorí sa nebáli zodpovedne vo svojich rodinách prijať deti, i viac detí, a každodennou prácou a všemožným úsilím vytvárajú podmienky pre ich šťastný život a dobrú výchovu. Buďme s nimi solidárni. Napomôcť životu človeka i rodiny sa dá rôznymi spôsobmi a na každej úrovni. Hľadajte nové, účinné cesty, ako to urobiť. Všetci sme povolani k službe životu (EV 43). Veriaci nech sú v tomto úsilí živým príkladom a účinnou pomocou. Šíriť kultúru života, ohlasovať „evanjelium života“ sa musí stať úlohou a prioritou celého cirkevného spoločenstva. Od slov je potrebné prejsť k činom konkrétnej pomoci, podpory a solidarity.

Žiadna rodina, žiadne dieťa, žiaden rodič by nemali ostať bez účinnej pomoci v situáciách, keď takúto pomoc najviac potrebujú.

10. „Demografická zima“ – situácia a čas, keď v rodinách a v spoločnosti chýbajú deti a spoločnosť i rodina preto stagnujú, starnú a postupne vymierajú – rozširuje dnes postupne svoje smutné panovanie po celej Európe i v iných častiach sveta. Náprava tohto stavu je mimoriadne náročná. V prvom rade je potrebné zmeniť postoj k životu. Prijímať život ako dar, ako neopakovateľnú hodnotu a príležitosť. Pozývame všetkých ľudí dobrej vôle k spolupráci, a to i na medzinárodnej úrovni. Ako pripomenul nedávny 4. svetový kongres rodín vo Varšave, nádej na skončenie „demografickej zimy“ existuje. Tou nádejou, ktorá môže priniesť Európe „demografickú jar“, je prirodzená úplná rodina. Bez detí niet budúcnosti, no deti potrebujú rodinu. Nezabúdajme na to. Chráňme, rešpektujme a podporujme ju! Božie požehnanie nech sprevádza všetky Vaše námahy, iniciatívy a dobré podujatia.

Mons. František Tondra, predseda KBS

Biskup Adamec: Majte odvahu aj dnes!

Slávnostnou svätou omšou vyvrcholili v Nitre oslavy svätých vierozvestcov Cyrila a Metoda. V priestoroch hradného areálu sa zišlo viac ako 5 tisíc pútnikov.

Hlavným celebrantom a kazateľom slávnostnej svätej omše bol biskup Jozef Viktor Adamec z USA. (na snímke) Spolu s ním koncebrovali obaja slovenskí kardináli- Jozef Tomko i Ján Chryzostom Korec,

apoštolský nuncius Henryk Józef Nowacki, ďalší traja arcibiskupi, 17 biskupov i desiatky kňazov.

Biskup Adamec vo svojej kázni podotkol, že dedičstvo otcov, ktoré nám naši vierozvestcovia a cez nich naši otcovia zanechali, je pre nás dôležité a podstatné. Používanie darov správnym spôsobom je pre človeka výzvou. Medzi tieto dary patrí aj kultúra, na ktorej je postavený národ. „Bolo pre nás v Amerike posilou, že ste si v tak ťažkých podmienkach zachovali vieru a dedičstvo otcov.“- uviedol biskup Adamec. Je potrebné sa z toho radowať a byť na to hrdí. „Majte odvahu aj dnes!“- vyzval prítomných kazateľ.

Na záver všetkých prítomných pozdravil apoštolský nuncius Henryk Józef Nowacki. **TK KBS, jk/snímka pz**

Otvorenie Diecézneho múzea v Nitre

Biskupský úrad v Nitre dňa 5. júla 2007 o 11.30 hod. na sviatok svätých Cyrila a Metoda slávnostne otvoril a požehnal priestory novovytvoreného Diecézneho múzea, ktoré sa nachádza v areáli Nitrianskeho hradu.

Pri pastoračnej návšteve Svätého Otca Jána Pavla II. v r. 1990 na Slovensku zazneli aj tieto slová: „Kto by chcel vytrhnúť kresťanskú vieru z kultúry a zo života slovenského národa, nemohol by pochopiť jeho dejiny, od tých najstarších až po dnešné“. A inde: „Nemožno vybudovať kultúru a vynechať či kľčovite odmietať to, čo je cultus – úcta, uctievanie. Nekultúrny človek a nekultúrny národ sú človek a národ bez úcty k sebe, k blížnemu, k svetu, k Bohu.“

Žiť život bez hĺbky, bez úcty k tradíciám a veľkým činom našich predkov – to nie je náš život. A aj preto som sa rozhodol realizovať dávnejšiu šľachtivú myšlienku môjho predchodcu na nitrianskom biskupskom stolci, J. Em. Jána Chryzostoma kardinála Korca, a zriadiť v ním určených priestoroch diecézne múzeum. Žiaľ, kvôli nedostatku finančných prostriedkov môžeme teraz otvoriť iba jeho prvú časť – dlhodobú expozíciu literárnych pamiatok úzko spätých s počiatkami kresťanstva na našom území, s najstaršími dejinami nášho národa i nitrianskej diecézy.

V priebehu nasledujúceho roka rátame s otvorením druhej časti múzea, v ktorej chceme vystavovať predmety katedrálneho pokladu. Dlhodobým cieľom je vybudovať profesionálnu vedeckú inštitúciu, ktorá bude všestranne skúmať, chrániť, konzervovať, evidovať aj dôstojne vystavovať cirkevno-umelecké pamiatky, ktoré nám zanechali naši predkovia. Týmto by sme chceli rozvíjať a upevňovať historické aj kresťanské povedomie veriacich našej diecézy, sprístupňovať dejiny nitrianskeho biskupstva aj smerom k širokej verejnosti, napomáhať vystavenými exponátmi k hlbšiemu chápaniu zmyslu života, a to všetko uskutočňovať v ekumenickom rozmere a v otvorenom dialógu v duchu súčasnej evanjelizácie.

V otvorenej časti diecézneho múzea si Vám dovoľujeme predstaviť faksimile rôznych dokumentov, ako napr. úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatík, ako napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ľudovítom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoveď toho istého pápeža Metodovi, či ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei. Vystavené sú aj ukážky z hlaholík, ako napr. z Assemaniho evanjeliára, Kyjevských listov, Napomenutia vladárom či Sinajského euchológia vrátane Staroslovenského svedného poriadku. Neobišli sme ani cyriliká ako Zákon sudnyj ljudem, Nomokánon, Život Konštantína a Život Metoda, Proglas či Rozprava O písmenách mnícha Chrabra. Súčasťou expozície

je i ukážka Cividalského a Nitrianskeho evanjeliára, ako aj faksimile Zoborských listín. To všetko je doplnené mapami Veľkej Moravy, pôdorysmi a modelmi dôležitých kostolov, obrazmi, plastikami, kópiami a originálmi významných archeologických nálezov, napr. pyxidy z Čiernych Kľačian, rôznych krížikov či antických lúč s kresťanskými výzdobnými motívami, nájdenými na našom území.

Diecézne múzeum Nitra bude otvorené denne okrem pondelka v čase od 10.00 do 17.00 hodiny. Vstupné do konca mesiaca septembra 2007 je dobrovoľné.

BÚ Nitra -da-

Predseda KBS časopisu Zrno: Pravda je hodnota, ku ktorej je potrebná úcta

Vážený pán Vaško,
návšteva Ad limina apostolorum bola pre Katolícku cirkev na Slovenku významným dejinným okamihom.

Po 9 rokoch sme ako biskupi diecéz navštívili hroby apoštolov, kde sme sa modlili a slávili sväté omše. Na jednotlivých kongregáciách sme podrobne referovali o stave nám zverených diecéz. Referovali sme o tom, čo sa podarilo, i o tom, v čom vidíme rezervy.

Pred, počas i po návrate z Vatikánu bol zo strany novinárskej obce o návštevu prejavovaný enormný záujem. Žiaľ, Váš úvodník v časopise ZRNO v čísle 25, bol zosmiešnením samotnej podstaty návštevy, ktorá pre väčšinu obyvateľov nášho štátu i Katolíckej cirkvi zostane dôležitým a pozitívnym okamihom.

Nepopierame a neskrývame, že v Cirkvi sú i problémy. Vieme o nich a snažíme sa, aby boli postupne odstraňované. Avšak poukazovaním iba na negatívne stránky ste ponúkli čitateľom radikálne zúžený a nepravdivý obraz o Cirkvi, do ktorej sám patríte.

Vážený pán Vaško, čiernobielym videním, kde dobrí sú výhradne tí, ktorí kritizujú, ste sa sám postavili do role sudcu. Kňaz katolíckej cirkvi, by si však mal plniť svoje povinnosti vyplývajúce z prijatia kňazského svätenia. Splniť nie záver zjazdu, ale služby, pre ktorú bol vysvätený. Tou najzákladnejšou je vysluhovanie sviatostí a medzi nimi tej najsvätnejšej- Sviatosti Eucharistie.

Ako predseda KBS dôrazne protestujem proti vami publikovanému úvodníku. Robím tak vo vedomí, že pravda je hodnota, ku ktorej je potrebná úcta.

Mons. František Tondra, predseda KBS

Kardinál Tomko v Humennom

„Je pre nás nesmiernou radosťou privítať vás, Vaša Eminencia, v tejto našej mladej farnosti, ktorá si pripomína 3. výročie od svojho zriadenia.“ Týmto slovami privítal kardinála Jozefa Tomka, správca farnosti sv. Košických mučeníkov na Sídlišku III. v Humennom, Dušan Nemeč.

Za hojnej účasti veriacich, v úvode slávenia sviatku Navštívenia Panny Márie, požehnal kardinál Tomko základy novostavby farskej budovy a pastoračného centra. V tejto súvislosti apeloval na veriacich, aby sa osobne angažovali pri budovaní tohto diela, nakoľko jeho priestory budú slúžiť práve pre nich, zvlášť pre deti a mládež. Budú miestom pre osobnú komunikáciu každého veriaceho so svojím kňazom.

V homílii kardinál J. Tomko pripomenul hodnotu života ako Božieho daru, ktorý vo svojej prapodstate pochádza od Stvoriteľa, pričom človek má byť dobrým správcom tohto daru od jeho počiatku. Dokumentoval to na slovách evanjelia: „Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone.“ (Lk 1,44). Zároveň zdôraznil úlohu Božieho slova, keď citoval čítanie z listu apoštola Pavla a povedal: „Tu by som mohol knihu zatvoriť. Veď čo krajšie sa dá ešte povedať?“ Obrátil sa aj na prítomných kňazov. Staršej generácii, ktorú zastupoval dp. Ladislav Bartko, sa poďakoval za svedectvo života v ťažkých časoch a tej mladšej odkázal, aby slúžila Cirkvi s veľkým elánom. Dušan Nemeč

Archijerejská svätá liturgia v Hronskom Beňadiku

V Hronskom Beňadiku, v Rímskokatolíckom kostole Panny Márie a sv. opáta Benedikta, pri príležitosti sviatku sv. Cyrila a Metoda slávil v podvečer 5. júla archijerejskú svätú liturgiu prešovský eparcha vladyka Ján Babjak, SJ. Zároveň to bolo aj pri príležitosti končiacej sa dlhodobej výstavy diel akademického maliara Mikuláša Klimčáka s cyrilometodskou tematikou. Majster Klimčák sa osobne zúčastnil slávenia tejto liturgie.

Vladyka Ján sa v homílii zameril na osobnosti svätých slovanských vierozvestov Cyrila a Metoda. Boli svetlom pre našich predkov. Vo svetle ich viery mohli Slovania prijať Ježiša Krista. Toto je poslanie každého kresťana aj v súčasnosti – byť svetlom pre tento svet: „Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach“. Vladyka taktiež poďakoval majstrovi Klimčákovi, rytierovi Rádu

sv. Silvestra pápeža, za jeho celoživotné výtvarné dielo, ktorého podstatnou súčasťou je ikonografia predovšetkým s veľkomoravskou tematikou.

Liturgickú slávnosť spevom doprevádzal miešaný spevácky zbor Kyrillomethodeon z gréckokatolíckej farnosti v Bratislave. Lubomír Petrik

Cyrlometodský odpust v Sečovciach

Na sviatok apoštolom rovných sv. Cyrila a Metoda, učiteľov Slovanov sa v Sečovciach na Zemplíne konal celoexarchátny odpust. Od ustanovenia košického apoštolského exarchátu v roku 1997, keď vladyka Milan Chatur, košický exarcha vyhlásil solúnskych bratov za patrónov exarchátu a chrám v Sečovciach za osobitné miesto ich úcty uplynulo už desať rokov. Medzi koncelebrujúcimi kňazmi bol prítomný aj vzácny hosť P. Franz Meures, SJ rektor nemeckého a maďarského kolégia v Ríme, kde študuje jeden bohoslovec z exarchátu. V kázni vladyka Milan pripomenul aktuálne slová Svätého Otca Benedikta XVI. o tom, že Slovensko sa odkláňa od svojho kresťanského dedičstva a pomaly podlieha tlaku sekularizácie, konzumizmu a hedonizmu. „Človek má právo na radosť z plného srdca. Ale prázdne užívanie materiálnych dobier ho nenasyti“ uviedol vladyka Milan a vyzval zástup veriacich k rekonštrukcii posvätného cyrilo-metodského dedičstva v rodinách a vo farnostiach.

Pri závere archijerejskej liturgie vladyka Milan udelil za vernosť služby a budovanie miestnej cirkvi právo nosiť zlatý kríž s retiazkou trom kňazom košického exarchátu : Michalovi Hospodárovi, Róbertovi Jágerovi a Cyrilovi Jančišino-
vi, ml.

V predvečer samotného sviatku v stredu slávil v Sečovciach archijerejskú liturgiu vladyka Milan Šášik, apoštolský administrátor mukačevskej eparchie, ktorý vysvätil za diakona Juraja Lukáča zo Sečoviec. Nový diakon po kňazskej vysviacke bude pôsobiť v pastorácii na Ukrajine. Vladyka Milan Šášik v kázni pripomenul, že základom realizácie povolania v Cirkvi je služba. „Všetko je sympatické, len slúženie nie“, uviedol vladyka Milan a zdôraznil, že ochota slúžiť pochádza z vnútorného vzťahu s Kristom, ktorý neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil.

Obidva odpustové dni, naplnené modlitbou vďaky za dar viery, priniesli svetlo a pokoj do duší prítomných a tak ostáva veriť, že cyrilo-metodské dedičstvo ostane naďalej nosným pilierom ich každodenného života. Michal Hospodár

Promócia prvých absolventov Náuky o rodine

Na sviatok sv. Tomáša apoštola v utorok 3. júla 2007 bola v Trnave slávnostná promócia prvých absolventov nového študijného programu Náuka o rodine. Študijný program sa uskutočňuje na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity so sídlom v Bratislave v kombinácii študijných odborov sociálna práca a katolícka teológia v duchu pôvodnej biblickej inšpirácie služby diakonov. Koncepcia študijného programu je vytvorená celostným multidisciplinárnym prístupom k otázkam manželstva a rodiny, ktorý sa zameriava na výchovu k rodičovstvu, prevenciu a poradenstvo, charitatívnu prácu a sociálnu službu, pastoračnú službu a duchovné sprevádzanie. Štúdium teologických vied, v ktorom je praktická teológia manželstva a rodiny ako základný predpoklad kresťanskej diakonie je plne integrované a spojené s multidisciplinárnym prístupom k otázkam rodiny z aspektu psychologického, sociálneho, pedagogického, právneho a bioetického. Štúdium je organizované formou denného a externého štúdia. Na bakalársky stupeň nadväzuje magisterský program. Väčšina prvých absolventov bakalárskeho programu bude pokračovať v nadväzujúcom magisterskom programe na fakulte alebo na Inštitúte rodiny Jána Pavla II. v Ríme.

P. Ladislav Csontos SJ, prodekan TF TU

V Trnave prednášal aj indický páter

TRNAVA (2. júla) - S mottom: „Moja sila a chvála je Pán, on sa mi stal záchrancom“ (Ž 118, 14) sa v trnavskej mestskej športovej hale uskutočnila v dňoch 29. júna až 1. júla 2007 celoslovenská katolícka charizmatická konferencia. Ako potvrdil jeden z garantov duchovného programu Václav Kocián z hnutia Obnovy v Duchu Svätom a Združenia Jas zo Zvolena, v bohatom programe konferencie malo svoje miesto Božie slovo, prednášky, sv. omše, adorácie, modlitby, chvály a spevy, svedectvá aj modlitby za uzdravenie.

„Aj keď tohtoročná účasť na konferencii nedosiahla počty z predchádzajúcich rokov, na sobotňajšom programe sa zúčastnilo tentoraz okolo tisíc tých, ktorí sa chceli aktívne zapojiť do obnovy a života Cirkvi a naplniť sa Duchom Svätým,“ dodal V. Kocián.

Na 14. charizmatickej konferencii účastníci ďakovali Pánu Bohu tiež za dedičstvo otcov, odovzdané našim predkom predovšetkým cez apoštolov Slovanov

sv. Cyrila a sv. Metoda, odprosovali za nevernosti voči nemu a voči nim a vyprosovali si svetlo a požehnanie na oživenie tohto dedičstva a jeho odovzdanie ďalším generáciám. Cieľom konferencie bolo okrem iného pripomenúť si, že podstatnou súčasťou tohto dedičstva je aj veľký dar zrodenia a požehnania slovenskej i slovanskej kultúry, keďže v tomto roku si pripomínáme 1140 rokov odvtedy, čo pápež Hadrián II. v roku 867 schválil a požehnal staroslovenské liturgické knihy v bazilike Santa Maria Maggiore - Pri jasličkách v Ríme.

Trojdnový program konferencie zakončila sv. omša, ktorú celebroval biskup Dominik Tóth. **Jozef Polešenský**

Slávnosť na česť sv. Cyrila a Metoda v Humennom

V gréckokatolíckom farskom Chráme Zosnutia Prsvätej Bohorodičky 5. júla slávil svätú liturgiu protosynkel Prešovskej eparchie Marcel Mojzeš, spolu s protopresbyterom Humenského protopresbyterátu Michalom Onderkom, Matejom Babčákom, humenským dekanom a ďalšími kňazmi.

V homílii otec Marcel Mojzeš vysvetlil, aký je pravý zmysel cyrilometodského dedičstva. Je to predovšetkým duchovná jednota, o ktorú potrebujeme prosiť a to aj na príhovor sv. Cyrila a Metoda, ktorí ju žili a praktizovali a potom skutočnosť, že slovanskí apoštoli k nám prišli s evanjeliom v reči ľudu. Tu je namiesto otázky, či my veriaci v dnešnej dobe, rozumieme Bohu, jeho plánom, aké má s nami.

Lubomír Petrik

Posviacka kaplnky v Nimnici

Nimnica (17.6.2007, TK KBS) – V nimnických kúpeľoch (okr. Púchov) majú záujem liečiť nielen telo, ale aj ducha. S veľkou pomocou správcu púchovského dekanátu Mons. Michala Keblúška a farského úradu v Nimnici bola v priestoroch kúpeľov zriadená a posvätená kaplnka, zasvätená Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Pri tejto príležitosti sa v nedeľu 17. júna uskutočnila slávnostná svätá omša.

Kaplnka bola posvätená púchovským dekanom Mons. Michalom Keblúškom, za prítomnosti miestneho farára Milana Gabriša a považskobystrického nemocničného kaplána Františka Galvána.

Kúpele sa chcú i touto cestou viac priblížiť svojim klientom a poskytovať, čo najkomplexnejšie služby.

Martin Pavlík

Riaditeľ TK KBS: CSI Lic. Jozef KOVÁČIK, Grafická úprava a monitoring: Jolana ŠINAJOVÁ, Fotoservis: Mgr. Peter ZIMEN

Adresa: Konferencia biskupov Slovenska, P.O. Box 113, 814 99 Bratislava, Telefón: 02 / 54435 380, Fax: 02 / 54433 292, e-mail: zc@q7.sk; tkkbs@kbs.sk, Internetová verzia spravodajstva TK KBS - www.tkkbs.sk